

Коментарі
 Київського національного університету імені Тараса Шевченка
 щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи
 освітньо-професійної програми 48358 Екологічна та енергетична безпека в міжнародних
 відносинах (мова навчання українська/англійська) / Environment And Energy Security In International
 Relations,
 рівень вищої освіти Магістр,
 спеціальність 291 – Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
<p>Критерій 2. В ОП та у навчальному плані міститься інформація тільки про один блок дисциплін для вибору (обсягом 24 кредити та з назвою, яка дублює назву ОП – «Екологічна та енергетична безпека у міжнародних відносинах»). У публічному доступі не знайдено інших варіативних складових навчального плану ОП, крім зазначеного блоку. Рекомендуємо оприлюднити на офіційному сайті ІМВ повний перелік дисциплін за вибором, які пропонуються здобувачам ОП, аби унаочнити наявність реальної вибірковості.</p>	<p>На вибірковий компонент навчального плану ОП відводиться 27 кредитів ЄКТС (30%) від загального обсягу ОП, що відповідає вимогам Закону “Про вищу освіту”. Наявність одного блоку дисциплін для вибору обумовлена Положенням про організацію освітнього процесу (п. 9.4.3) та Положенням про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін (п. 2.3.3., 2.3.4). Наразі гарант ОП працює над розширенням блоку дисциплін з урахуванням результатів опитувань випускників та студентів. Вважаємо за доцільно урахувати пропозицію ЕГ щодо ширшого унаочнення реальної вибірковості на сайті ІМВ. При цьому не зрозуміло чи є дублювання назви ОП та блоку дисциплін за вибором у якості порушення чи недоліку.</p>
<p>Критерій 3. На думку експертної групи недоліком можна вважати відсутність як таких правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. ЕГ рекомендує в рамках ЗВО, інституційно закріпити можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.</p>	<p>Категорично не погоджуємось із висновком ЕГ: те що ЕГ вважає недоліком, є свідомою позицією університету яка якраз і спрямована на забезпечення якості освіти і повністю відповідає чинній нормативно-правовій базі.</p> <p>Київський національний університет імені Тараса Шевченка у своїй діяльності завжди керується вимогами законодавства та положеннями нормативних документів. Сфера неформальної освіти в Україні законодавчо неврегульована. В Україні на цей час відсутня система контролю якості освітнього рівня програм в системі неформальної/інформальної освіти. У зв’язку з цим Університет не визнає результатів навчання у неформальній/інформальній освіті до затвердження регуляторних актів центральних органів виконавчої влади України, існування яких передбачене чинним законодавством.</p> <p style="text-align: center;">Аргументи:</p>

	<p>а) згідно Закону України «Про освіту» (ст.8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством».</p> <p>б) в Законі України «Про вищу освіту» детально розписуються права ЗВО щодо самостійного визнання освітніх кваліфікацій і результатів навчання у формальній освіті і відсутня згадка про будь-які права ЗВО щодо визнання результатів неформальної освіти;</p> <p>в) згідно ст.3 Закону України «Про освіту» органом, який «формує вимоги до визнання результатів неформального та інформального навчання» визначається Національне агентство кваліфікацій. Університет чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримується вимог підкритерію 3.4. «Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми». Ця позиція Університету була доведена до Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке на своєму засіданні 26 травня 2020 року визнало (у відповіді С.М. Квіта), що відсутність практики зарахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми (див відеозапис).</p> <p>Звертаємо увагу на те, що аналогічні настанови (що неврахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми) керівництво Національного Агентства надало експертам і членам ГЕР під час семінарів у вересні 2020 року (https://bit.ly/3iYwvR).</p> <p>Додатково повідомляємо, що наразі МОН України розробило подало на погодження до ЦОВВ проект наказу щодо визнання неформального навчання при присвоєнні освітніх кваліфікацій. У разі його затвердження через шість місяців після його після його підписання ЗВО України отримають право, в межах визначених цим наказом, здійснювати визнання результатів неформальної освіти.</p> <p>Університет не збирається керуватися досвідом тих ЗВО України які порушують і чинне національне законодавство і рекомендації ЕС («Council recommendation on the validation of non-formal and informal learning», Brussels, 5.9.2012, COM(2012) 485 final).</p> <p>Додатково зазначимо, що запровадження окремими ЗВО України у явочному порядку (рішеннями Вчених рад, але без врегулювання на національному рівні) практики визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті може поставити під сумнів дипломи, видані не тільки відповідними університетами, а й сфері вищої освіти України в цілому.</p>
Критерій 4.	

<p>Попри доступність та зрозумілість інформації про цілі, зміст, програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання – пошук на сайті відповідної інформації є ускладненим. Так, у рубриці «Навчання» спочатку перераховані назви певних напрямів (скоріше за все – раніше це були спеціалізації), і лише потім є інформація про «освітні програми», при цьому знайти інформацію про кафедри, склад, наукову та/чи експертну діяльність викладачів дуже важко, бо такої рубрики з інформацією про кафедри немає. Рекомендація: зробити сайт Інституту міжнародних відносин більш зручним для пошуку інформації про кафедри, ОП, її обов'язкові освітні компоненти та вибіркові дисципліни. Також з метою унаочнення результатів поєднання викладання та дослідження варто доповнити списки рекомендованої літератури у силабусах та РПНД власними розробками/публікаціями викладачів та/чи здобувачів.</p>	<p>Сайт ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка містить наступну інформацію про кафедри та експертну діяльність викладачів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Інформація про відділення «Міжнародні відносини» досуїнна за посиланням : http://www.iir.edu.ua/education/international_relations/, що доступне через головну сторінку на вкладці «Навчання», розділ «Міжнародні відносини»; - Кафедра «Міжнародних відносин та зовнішньої політики» http://www.iir.edu.ua/education/international_relations/mvz_p/ - Інформація щодо ОП «Екологічна та енергетична безпека в міжнародних відносинах»: http://www.iir.edu.ua/education/masters_programmes_in_english/ http://www.iir.edu.ua/education/english_masters_programs/envirinment_energy_security/ http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/ <p>Водночас, вважаємо за доцільне опрацювати рекомендації та клопотання перед керівництвом Інституту щодо спрощення навігації по сайту ІМВ з метою збільшення зручності пошуку інформації про кафедри та ОП, її обов'язкові компоненти та вибіркові дисципліни.</p> <p>Зауваження щодо унаочнення результатів поєднання викладання та дослідження через доповнення у списках РНПД очевидно стосується критерію 6.</p>
<p>Критерій 5. Слабкі сторони: Поточні роботи (аналітичні записки, есе, контрольні роботи тощо) не проходять перевірку на академічну доброчесність за допомогою загальноуніверситетської системи перевірки на антиплагіат «Unicheck». Рекомендації: Використати можливості</p>	<p>КНУТШ в цілому та ІМВ, зокрема, активно працюють над забезпеченням якості дослідницьких та аналітичних робіт, що здійснюються студентами в рамках організації освітнього процесу. Всі кваліфікаційні бакалаврські та магістерські дослідження студентів проходять перевірку на запозичення за допомогою системи «Unicheck», щодо використання якої університетом укладено відповідний договір. Перевірка поточних студентських робіт на наявність запозичень не передбачена жодним нормативним документом і є абсолютно надмірною (і невиправдано затратною з точки зору державного бюджету) вимогою.</p>

<p><i>програми «Unichesk» для перевірки поточної студентських робіт, одним із варіантів є інтеграція даної програми до електронної системи навчання.</i></p>	<p>Інтеграція системи Unichesk до внутрішньоуніверситетських електронних систем є неможливою.</p> <p>Додатково зазначимо що поточні аналітичні та контрольні роботи студентів проходять перевірку на запозичення засобами, доступними для викладачів, відповідальних за освітні компоненти ОП. Більше того, необхідною вимогою є формулювання тем та завдань для опрацювання у такий спосіб, щоб унеможливити запозичення студентами. У навчальному процесі ІМВ використовує декілька платформ забезпечення навчального процесу, таких як Teams та Moodles.</p>
<p>Критерій 6. Недоліки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукові публікації окремих викладачів не повною мірою відповідають ОК, що викладаються ними в рамках ОП. 2. Аналіз інформації, наданої у відомостях СА та системі e-learning показав відсутність навчально-методичних розробок (посібників, методичок тощо) з окремих ОК, натомість викладачі використовують розширений силабус. Але самі здобувачі на відповідній зустрічі та самі НПП наголошували на складності та специфічності термінологічного апарату даної ОП, що робить необхідним розробку саме навчально-методичних матеріалів під дану ОП. 3. Наявні незначні технічні помилки (відсутність дат та номерів протоколів у силабусах; не всі силабуси завантажені у систему e-learning, а саме, «Енергетична політика / Energy Politics: Case Studies» та «Міжнародне енергетичне співробітництво / Energy cooperation institutions»). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вважаємо за доцільне розширення наукових публікацій за тематикою ОК, що викладаються викладачами в рамках ОП. Поточний стан обмеженої кількості публікацій з екологічної та енергетичної безпеки в міжнародних відносинах визначається тим, що дана специфічна та вузькопрофільна тематика не є центральною і викладачів, а лише складовою більш широкого підходу до дослідження питань міжнародної безпеки. Крім того, дворічний досвід викладання та розробка тематик ОК в рамках ОП наразі дає викладачам можливість поглибленого розуміння перспективних напрямків дослідження та удосконалення викладання різних аспектів екологічної та енергетичної безпеки. 2. Використання викладачами ОП розширених силабусів у якості базового навчально-методичного забезпечення обумовлено їх студентоорієнтовним та прогресивним характером. Навчальні та методичні посібники готуються НПП у співпраці із роботодавцями з специфічних тем екологічної та енергетичної безпеки. 3. Готові активізувати роботу над технічними неточностями у силабусах та їх розміщення у системі e-learning. 4. Висвітлення активностей в рамках ОП, як правило, здійснюється на сторінках освітніх програм кафедри МВ та ЗП ІМВ у соціальних мережах та гаранта і викладачів ОП. Зі свого боку, готові взяти до уваги пропозиції щодо популяризації програми, її ролі і місця у системі підготовки фахівців з екологічної та енергетичної проблематики, з акцентом на міжнародну взаємодію. Свідченням такої необхідності є опитування студентів інших ЗВО в рамках EU Sustainable Education Week (вересень 2021 р.) https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2789210304702623&id=100008410420172

<p>Рекомендації:</p> <p>1. Активізувати роботу з підготовки науково-методичного забезпечення ОК (посібники та/або методички із термінологічним апаратом українською та англійською мовами) та публікації наукових робіт, дотичних до ОК, які викладаються в рамках ОП.</p> <p>2. Звернути увагу на технічні аспекти оформлення документації, що забезпечує функціонування ОП.</p> <p>3. Системно висвітлювати досягнення та результати діяльності НПП та здобувачів даної ОП на сайті та офіційних сторінках ЗВО і кафедри, у соціальних мережах для публічного представлення унікальності ОП.</p> <p>3. Враховуючи кількість та активність взаємодії з роботодавцями та експертами-практиками було б доцільним інституціоналізувати даний напрям роботи шляхом створення Ради роботодавців та періодично висвітлювати співпрацю на офіційному сайті ІМВ (можливо навіть в окремій рубриці).</p> <p>1. Активізувати роботу з написання науково-методичного забезпечення ОК, що викладаються та публікації робіт, дотичних до ОК, які викладаються.</p> <p>2. Системно висвітлювати досягнення та результати діяльності НПП та здобувачів даної ОП на сайті та офіційних</p>	<p>5. Особливістю програми є активне залучення практиків до викладання окремих тем освітніх компонентів. Пропозиція щодо створення інституалізованої структури співробітництва Інституту із роботодавцями у форматі Ради роботодавців варта розгляду в контексті визначення готовності власне роботодавців до взаємодії в такому форматі. Гарант ОП клопотатиме перед керівництвом Інституту щодо розгляду такої можливості. На випадок неуспішної імплементації такої пропозиції, Інститут використовуватиме наявні формати співпраці через механізми Фонду розвитку ІМВ, Асоціацію випускників та двосторонні договірні формати (меморандуми, угоди та договори про співпрацю тощо), які передбачають як участь в забезпеченні освітнього процесу через тренінги, майстер-класи, лекції тощо, так і сприяння у працевлаштуванні активних випускників ОП.</p>
--	---

<p>сторінках ЗВО і кафедри, у соціальних мережах для публічного представлення унікальності ОП.</p> <p>3. Враховуючи кількість та активність взаємодії з роботодавцями та експертами-практиками було б доцільним інституціоналізувати даний напрям роботи шляхом створення Ради роботодавців.</p>	
<p>Критерій 7.</p> <p>На думку експертної групи, варто вирішити питання роботи мережі "Wi-fi" на всіх поверхах закладу вищої освіти. Крім того, ЕГ рекомендує звернути увагу ЗВО на поповнення бібліотечного фонду аудіо книгами, навчальними відео із сурдоперекладом, книгами зі Шрифтом Браєля для людей з особливими освітніми потребами та розмістити посилання на Психологічну службу на головній сторінці ЗВО. Також, відсутність на даному етапі відповідного документу, який регулює питання реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами в закладі потребує уваги відповідних структур. В якості рекомендації ЕГ також просить звернути увагу на з'єднання із сторінкою сайту ЗВО, адже воно було незахищеним (http://www.univ.kiev.ua/ru/). З огляду на те що, це є офіційною сторінкою закладу експертна група рекомендує змінити домен з «www» на «http».</p>	<p>КНУТШ та ІМВ докладають зусиль щодо максимально забезпечення доступу до мережі wi-fi в навчальних аудиторіях та службових приміщеннях Інституту безкоштовно, наявне покриття краще ніж у більшості ЗВО України.</p> <p>Питання реалізації права на освіту осіб з особливими потребами врегульоване (зокрема: http://senate.univ.kiev.ua/?p=1442)</p> <p>Сайт університету надійно захищений і вже витримав значну кількість DDOS атак.</p>
<p>Критерій 8</p>	

<p>Рекомендації: Удосконалити механізм організації опитувань здобувачів, випускників та роботодавців (формалізувати та проводити в певною періодичністю, наприклад наприкінці семестру) та удосконалити процедуру доступу до результатів опитувань/моніторинрів на відповідному сайті.</p>	<p>В рамках ОП опитування випускників, поточних здобувачів освіти роботодавців відбувається щорічно. Очевидно, що через становлення даного процесу на загальноінститутському рівні механізм формалізації, обробки результатів опитування, їх оприлюднення на сайті та практичне опрацювання потребує удосконалення, щодо чого гарант ОП клопотатиме перед керівництвом ІМВ.</p>
<p>Критерій 9 ЕГ рекомендує спростити навігацію по сайту закладу і винести документи, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в окремий розділ. Однак ЕГ не виділяє цю особливість як слабкий аспект.</p>	<p>Основні права учасників освітнього процесу містяться у Положенні про організацію освітнього процесу, Етичному кодексі університетської спільноти (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf), Етичному кодексі Інституту (http://www.iir.edu.ua/students/integrity/), тощо. Висловлюємо готовність клопотати щодо удосконалення роботи сайту щодо доступу до документації, яка регулює права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу.</p>